

1 Pida

Pida köp nöd u kali ktiñ rika

1 ¹Yad Pida, bi Jisas Kraiss manö ud arep ap. Yad kalöp nibi bi God hadame dagol gau nibi bi nipe ke hag la gau, köp i kali ktiñ rikabin.

Kale rimnap Podas midpim, rimnap Galesia midpim, rimnap Kapadosia midpim, rimnap Esia midpim, rimnap Bidinia midpim. Kale nibi bi ram Minöñ milö gau nibö rö midpim. Manö anib i kali ktiñ rik yunö, ram Minöñ ke ke midpim gau arö niñnabim.

²Bapi God hadame dagol gau kalöp gasi niñöm, nibi bi yad mideinaböl, a ga. Anib u, God Ana nipe u gö, kale nibi bi nipe midmim, Jisas Kraiss hagöp rö ginabim niñöm hagape nipe nan si nan naj gipim gac u hik gi yunab.

Anib u, God apil mihau kalöp mög niñmil, ud aij gimil, abad midlö, kale pör nöp agamij midaimim.^a

Mid aij gep hon u midöp God ram Minöñ adö lañ au

³Bi Kub hon Jisas Kraiss God nipe nip aij a gun! Jisas Kraiss Nap nipe nip aij a gun! Nipe nöp hanip mög yabiñ niñöm, Ni nipe Jisas Kraiss nip yuö apöm umöm, kauyañ uraka u me, ni pai nipe yabiñ midun, nipe aip pör pör mideinabun, a gun, gasi halö midpun. ⁴God ni pai nipe midpun rö, hanip ram Minöñ aij nipe kumi kabö adö lañ au ud aij ginab. Minöñ naböñ adö iñ i nan gau papiñ li hij gi lugnab u pen God ram Minöñ kumi kabö adö lañ au unbö gagnab. God nan aij gau kalöp hag la niñöm pör pör nöp mid aij yabiñ ginab. Hanip hagöp rö, amun nipe aip pör pör nöp mid aij ginabun.^b

⁵God nipe klö yabiñ. Kale God nip niñ udmim cig aij gipe, nipe kalöp abad mid aij göm, mid damöm, niñ hain u, kalöp dam ram Minöñ aij nipe u ud arnab.^c ⁶Anib u, miñ miñ göl gi midaimim.

^a 1:2 Ro 8:29; 2De 2:13 ^b 1:4 Kol 1:12 ^c 1:5 Jon 10:28; 17:11

Pen miñi magö pro marap kalöp, nibi bi Kraiss lau adö midpal, a göm, gi najj gilö ulham midnabim rö löp.^d 7Nibi bi gol raubal gau laulö inö, magöñhalö gol nöp midöp aka nan naböñ naböñ halö midöp, a göm, niñbal. Gol nan yihariñ rö u pen anig gipal. Pen God nip cig gipim aka cig gagpim u nan kub yabił u me, marö auö ulham mideinabim anibu, nip cig aij gipim aka cig aij gagpim u niñnab. Pen marö auö, nip cig aij göl gi nöp mideinabim u, Jisas Kraiss ado gi aunab ñin u, God nipe kalöp, gi aij yabił gipim, a göm, hib kale gö adö lañ arö, kalöp wiñhai damöm, ram Minöñ aij nipe ud arnab.^e

8-9Kale nöd Jisas Kraiss nip amgö niñagpe u pen nip midmagö libim. Kale uri u rö nöp nip amgö niñagpim u pen nip niñ udmim, miñ miñ yabił gipim. Jisas Kraiss nip niñ udpe, God nipe ana kale pör nöp kamiñ mideinaböl, a göm, kalöp abadöl midöp. Anib u me, kale miñ miñ yabił gi midpim. Hon miñ miñ gep magö anibu hagun, a gun, manö ulep ginab.^f

10-11Hadame nöp Kraiss Ana nipe bi God manö hagep gau kalip añ dañ midöm gasi ñö, kale Kraiss ilön nihön nihön udöm, hainö nan aij yöł nihön nihön ginab manö u hagöm kali kliñ rikla. Pen Kraiss ilön udöm umö, God kalöp mög niñöm ud aij gö, mid aij ginabim manö hagla anibu, kale ke niñ aij gagöm, hanip uri midpun hagöp aka nibi bi hainö gau ke hagöp, a göm, klö göm ulhai niñöl gi midmidal.^g

12Pen Kraiss Ana nipe gasi ñö, God manö hagep bi gau niñöm manö hageila anibu, God kalip, a göm hagaga; kalöp miñi midpim ñin i nöp haga. Manö aij hageila anibu me, God nipe Ana Uł kumi kabö adö lañ nibö yuö apöm nibi bi rimnap kalip gasi ñö, kale pen kalöp Jisas Kraiss manö aij u haglö niñbim. God gö kale uri nan aij aij nihön nihön niñbim u, ejol gau, hon abe niñbnop, a göm, niñagpal.

God hanip, “Nibi bi ul midaimim,” a göp

13Anib u, gasi yihariñ adö rimnap niñagmim; gasi magö kale ke, hañ romañ kale ke gasi göp rö nöp gagmim; Jisas Kraiss ado gi apöm kalöp udöm nan aij ñinab, gasi u nöp niñmim, aij gö niñöl gi, gasi halö midaimim.

14Kale nöd Jisas Kraiss manö aij u niñagmim, gasi najj kale ke niñmim gimidim rö gagmim; kale God ñi pai nipe midpim u me, manö nipe hagöp rö u nöp gimim.^h 15Nihön nihön ginig gimim u, God kalöp wiñ alöp u nipe ul midöp rö, kale u rö nöp ul nöp midaimim. 16God haga rö God Manö yañ kali kliñ riköm hagla, “Yad nan si nan najj gep ke gau

^d 1:6 1Pi 5:10; Jem 1:2 ^e 1:7 Pro 17:3; Sek 13:9; Mal 3:3; Jem 1:3 ^f 1:8-9 Jon 20:29; 2Ko 5:7 ^g 1:10-11 Sam 22; Ais 53; Mad 13:16-17; Luk 24:26-27 ^h 1:14 Ro 12:2; Ep 2:3; 4:17-18

nibö midem ul midpin rö, kale u rö nöp nan si nan najj gep ke gau nibö midmim ul midmim,” a gila.ⁱ

God nan aij yöl yuöm, hanip rau adog uda

¹⁷God nipe nibi bi gau kalip nime löm, halöwaö gagöp; gipal gipal rö nöp niñöm nime löp. God anig göp anibu, Bapi hon, a gipim u, ram nipe kumi kabö adö lañ araggim ñin i, nipe Bi kub unbö ke, a gimim, hagöp hagöp rö nöp gimim.^j ¹⁸⁻¹⁹Kale apis bac bi gimidal adö u gi damun kamiñ arnabun, a gimim, gi wasö niñbe, God kalöp uda u, gol silpa ulpö kiño nan hij göp nan yiñariñ gau rö rauöm udaga. Pen sipsip pi adlai midagöp gac gagöp damöm pak God nip sabe gi ñimidal rö u, Kraiñ damöm al pak lilö hagape nipe gol silpa ulpö kiño rauagep u lugö uma u me, God kalöp rau adog uda.^k ²⁰God Minöñ naböñ iñ i gi laga ñin u, Kraiñ nip adö anibu ginab a göm hag la u pen uri ñin hain i nöp, kalöp gi aij ginig waiö aua.^l ²¹God gö, Kraiñ urakö, God Kraiñ nip ud adö i gilañ yabiñ uda. Anib u, God nip niñ udmim, cig aij gimim, hanip arö gagnab, a gimim, gasi halö midpim.^m

Añ mam gau kalip midmagö limim

²²Kale God Manö niñö yabiñ u niñmim, hagöp rö gipe, kalöp nan si nan najj gac u midagöp. Anig gimim, kale añ mam God lau adö midpal gau kalip midmagö yabiñ libim. Anib u, kale klö gimim pen pen midmagö yabiñ löl gi midaimim.ⁿ ²³God Manö nöp gö, kale kauyañ ñi painañ hagape bi rö libim. Pen kamiñ gisön nibö udpim u, nime nap gau ñagpal; nime nap ñi pai yag daulö umbal. Pen God Manö u, manö pör pör nöp mideinab manö kamiñ anibu nöp gö, God ñi pai nipe midmim pör pör mideinabim. ²⁴God Manö u kali kñiñ riköm hagla,

“Nibi bi gau magöñhalö nan ulañ ulañ rö nöp midpal;

hib kub udpal u mab pipiñ pipiñ rö nöp midöp.

Nan anib gau yiñid mitep göm lugöp.^o

²⁵ Pen God Manö u pör pör nöp mideinab,” a gila.
God Manö anibu, manö aij kalöp hag ñilö niñbim u nöp.

Bi Kub nipe Kabö Kamiñ rö pör mideinab

2 ¹Anib u, gi najj gipim adö u magöñhalö böñ nöp arö gimim, manö piral haggim u böñ nöp arö gimim, manö nöp haggim u böñ nöp arö gimim, nan aij kale gau hon udbnop, a gi gasi niñbim u böñ nöp arö gimim, nibi bi rimnap hag jubim u böñ nöp arö gimim, gimim.^p

ⁱ 1:16 Lep 11:44-45; Mad 5:48 ^j 1:17 Ro 2:11; Rep 2:23 ^k 1:18-19 Ap 20:28; Hib 9:12-14

^l 1:20 Ep 1:4 ^m 1:21 Jon 14:6; Ro 5:1-2 ⁿ 1:22 Jon 13:34; Ro 12:10 ^o 1:24 Ais 40:6-8

^p 2:1 Ep 4:22; Jem 1:21

²⁻³Ñi painaŋ gisön yag daubal gau ci ñiŋun, a göm, gasi aña niŋbal. Anib u rö, kale Bi Kub bi aij yabił kalöp ud aij göp u hadö niŋbim rö, manö aij nipe ci rö ñiŋun, a gimim, gasi aña u nöp niŋmim. Ci anibu ñiŋnabim u, kale kub gimim, kamiŋ midep magö anibu ił u niŋ aij ginabim.^q

⁴Jisas Kraiss nipe kabö ap rö. Nipe kabö yiħariŋ ap wasö; nipe Kabö kamiŋ. Kabö kamiŋ anibu nibi bi rimnap ji niŋöm arö gipal u pen God nipe udöm, kabö anibu kabö aij unbö ke, a ga. Kale Kabö kamiŋ anibu aumim, ⁵kale ke kabö kamiŋ rö libe, God nipe kabö anib gau udöm ram nipe ginab. Ram anibu, Jisas Kraiss nipe ram nabic mideinab niŋöm kale God nip sabe gep nibi bi uł midmim, nan niħön niħön God nip aij göp u, nan sabe gep rö God nip ñinabim. Nan sabe gi ñeb anibu sipsip nan gau wasö; nan ana sabe gi ñeb nöp ñinabim.^r

⁶God Manö u kali kłiñ riköm hagla,
 “Niŋim! Yad kabö ap daun kub Saion linö,
 kabö anibu Saion ram padö rö mideinab.
 Kabö anibu yad ke hag linö;
 kabö anibu kabö aij unbö ke.
 Nibi bi an an nip niŋ udöm ciŋ ginaböl gau,
 hainö kale, hon niħön giŋig nip niŋ udpun, a göm, hagagnaböl
 yabił,” a gila.^s

⁷God aniŋ hagö, nibi bi nip niŋ udpim gau, kabö anibu kabö aij unbö ke rö linab; pen nibi bi nip niŋ udagpal gau, God Manö u kali kłiñ riköm hagla,

“Kabö ji niŋöm arö gila kabö u nöp
 miñi ram padö kłö yabił aŋ laŋ u midöp,” a gila.^t

⁸Pen manö ap hagla,

“Kabö anibu nöp, nibi bi aramöm ma biniŋ ginaböl;
 kabö anibu nöp, nibi bi apöm, lug paknaböl,” a gila.

Kraiss manö aij u niŋ udagla u me, ap lug pakla. Pen kale ap lug pakla u, God ginab a ga rö nöp ga.^u

⁹Pen God nipe ke kalöp udöm, yam nipe ke hag la. Kale Kiŋ nan sabe gep nibi bi nipe midpim. Kale nibi bi uł nipe midpim. Kale God yam nipe ke midpim. Aniŋ göp u, kale nibi bi gau nibö gau nibö, God nipe nan aij unbö ke göp u hag waiö gimim, nöd siħön aŋ gau midmim, biłam gi ajmidim u pen God nipe gö, uri mailö aij nipe niŋmim aj aij gabim, manö anibu waiö hagnabim. Aniŋ hagnim, hib nipe hagpe adö arnab.^v

¹⁰Nöd God nibi bi nipe midagmidim, pen uri nibi bi nipe ke midpim. Nöd God kalöp mög niŋöm udagmidöp, pen uri kalöp mög niŋöm udöp.^w

^q 2:2-3 Sam 34:8 ^r 2:5 Ep 2:21-22; Rep 1:6 ^s 2:6 Ais 28:16; Ep 2:20 ^t 2:7 Sam 118:22

^u 2:8 Ais 8:14-15 ^v 2:9 Dud 7:6; 14:2; Ais 9:2; Dai 2:14; Ap 26:18; Ep 5:8 ^w 2:10 Hos 2:23

God nibi bi nipe midpim rö, mid aij gimim

¹¹Anib u, nibi bi niñeb aij yad gau. Minöñ naböñ it i ram Minöñ kale kabö rö wasö, yihariñ apim midpim. Anib u, nan si nan naj Minöñ naböñ it i hañ romañ gasi göp nan gau, midmagö limim gipe aragnim. Nan anib gau gasi niñmim gipe arö, ana kale aip pen pen gö, ap lug pakmim rö löp.^x

¹²Nibi bi God nibi bi nipe midagpal gau aip midpim u, gi aij yabiñ gi midaimim. Anig gipe, ñin rimnap, kalöp, gi naj gimim, a göm, hag junaböl u pen kale gi aij gimim u niñöm, hainö Jisas Krais aunab ñin u, gi aij gimim rö hag hiikeinaböl, God hib nipe u ap rannab.^y

¹³⁻¹⁴Bi Kub nibi bi nipe midpim rö, bi kub kalöp Minöñ naböñ it i abad midpal gau hagöl rö gimim. Kiñ kale bi kub yabiñ midöp u manö nipe u niñmim, bi nipe yuö apöm kalöp abad midpal gau manö kale magöñhalö niñmim gimim. Bi kub anib gau, nibi bi gi aij ginaböl gau kalip ud aij ginaböl; pen nibi bi gi naj ginaböl gau kalip manö kub hagöm, ilön pen ñinaböl. Nihön ginig: God bi anib gau wög anibu göl, a göm, hag la.^z ¹⁵Pen God nip aij ginab u, kale gi aij göl gi nöp midaibe, nibi bi gasi midagöp gau kalöp manö piral hagöm hag juöl rö lagnab.^a ¹⁶Nibi bi rimnap, ke niñbim rö gimim, a gipal. U aij pen gasi anibu niñmim, nan si nan naj ap gagmim. God nibi bi wög gep nipe midpim rö, nihön nihön ginig ginabim u, nipe hagöp hagöp rö nöp ginabun, a gimim, gimim.

¹⁷Nibi bi gep gau abe nibi bi yihariñ gau abe manö kale niñmim. Añ mam Krais lau adö midpal gau kalip midmagö limim. God nipe Bi ktö unbö ke, a gimim, ana udmim niñmim. Kiñ kale bi kub a gimim manö nipe niñmim.^b

Krais nip hain gun, marö auainim, piñiñ gagun

¹⁸Kale Krais nibi bi nipe midmim, bi rimnap kalip nagi wög rö gimim u, bi kub kale gau ud aij gimim, hagnaböl rö nöp gimim. Kalöp gi aij göm agamij mid aij gipal bi gau nöp wasö, ktö yabiñ jubal bi gau u rö nöp, ud aij gimim, hagnaböl rö nöp gimim.^c ¹⁹Pen kalöp gi naj gaiöl, God nip gasi niñbim rö, kalip gasi naj niñageinabim u, God kalöp ud aij ginab. ²⁰Pen kale gi naj gipe, kalöp pakaiöl, kalip gasi naj niñageinabim u hagagabin; anig ginabim u, God kalöp ud aij gagnab. Pen kale mid aij gipe, kalöp gi naj gaiöl, kalip gasi naj niñageinabim u hagabin; anig ginabim u me, God kalöp ud aij ginab.^d ²¹Kalöp marö ñilö agamij nöp midaimim, a göm, God kalöp uda. Anib u, Krais hanip, a göm, ilön uda

^x 2:11 Gal 5:17,24 ^y 2:12 Mad 5:16 ^z 2:13-14 Dai 3:1 ^a 2:15 1Pi 3:16 ^b 2:17 Ro 12:10
^c 2:18 Ep 6:5 ^d 2:20 1Pi 3:14,17

gasi u nöp niñmim. Kalöp marö ñaiöl, gasi kub niñagmim. Nipe göp rö gimim, giþe arnim.^e

22 “Nipe nan si nan naj ap gaga;
manö piral ap hagaga.”^f

23 Krais nip hag jueila, nipe pen hag juaga. Nip gi naj geila, nipe ilön udöm kalip manö pen pen hagaga. Nap nipe manö kub kabö göl nöp hagöp u, yip abadnab, a göm, gasi u nöp niñ mideia.^g 24 Krais nip mab ba lañ al pak leila, nipe nan si nan naj hon magöñhalö ginabun gau, hañ romañ nipe ke udöm uma. “Yad nan si nan naj kalip udem umnö, nan si nan naj gep gasi magö kale u umöm, kale kamiñ aramöm, gi aij göl gi midaiöl,” a göm, nan si nan naj hon gau, hañ romañ nipe ke udöm uma. Krais nipe ilön kub uda u me, kalöp nan ga u kamiñ la.^h 25 Kale kaj sipsip hauñ gau amöm rul arbal rö midmidim u pen miñi Bi Kaj Sipsip Mukep, Bi ana kalöp abad mid aij göp u, nip ado gi aubim.ⁱ

Nugmul abe nibin abe

3 1-2 Pen kale bi halö nibi midpim gau, kalöp u rö nöp manö hagnig gabin. Nagamul bi hagöl rö niñmim, gi aij gimim. Nagamul bi Jisas Krais manö aij u udagaiöl, nihön ginig manö aij u udagpan, a gimim, hagagmim. Pen kale ke gi aij gimim, kalip ud aij giþe me, nibi yad u Jisas Krais nip cig göm gi aij yabiñ göp, a göm, nip niñ udnaböl.^j 3 Pen nibi kliñ aij midaiun, a gimim, nan rib adik yiñid nöp naj ginab gau lun, a gimim, niñagmim. Umagö malikmim, wañij aij aij yimmim, nan aij aij kabö gol udöm gipal gau ud hañ romañ adikmim, gagmim.^k 4 Nibi hain midmim, gasi niñ aij gimim, kal juagmim, nibi bi gau aip agamij mid aij gimim. Anig gi aij ginabim u, nan aij anib gau midmagö añ kale dañ midöp rö, nibi bi amgö niñagnaböl pen God amgö nipe u, nan kliñ aij unbö ke rö linab. Nan kliñ aij aij anib gau hij gagnab; pör pör nöp mideinab. 5 Nan kliñ aij anib gau midmagö añ dañ kabö gol rö midöp u, apis hon God nip niñ udmidal gau udöm kale ke rib adikmidal; kale nugmul bi kalip manö u niñmidal. 6 Nibi Sara nugmul Ebrahim nip, bi kub yad, a göm, hagmidöp rö nöp gimidöp. Kale piñij gagmim, Sara gimidöp u rö gi aij geinabim u, Sara pai nipe yabiñ rö mideinabim.^l

7 Pen kale nibi halö bi midpim gau, kalöp u rö nöp manö hagnig gabin. Nibi gau bi rö klö midagpal rö, nibi kale gau ud aij gimim. God kalöp bi gau nöp udöm, nibi gau kalip arö gagöp; kalöp bi gau mög niñöm udöp rö, nibi gau kalip u rö nöp mög niñöm udöp. Nibi kale gau kalip abad mid aij gimim me, God nip sabe giþe, manö kalöp u niñnab.^m

^e 2:21 Mad 16:24; Jon 13:15 ^f 2:22 Ais 53:9 ^g 2:23 Ais 53:7; 1Pi 3:9 ^h 2:24 Ro 6:11;
Ais 53:5-6 ⁱ 2:25 Esi 34:5-6; Mad 9:36; Jon 10:14; Hib 13:20-21 ^j 3:1-2 Ep 5:22

^k 3:3 1Di 2:9 ^l 3:6 Jen 18:12 ^m 3:7 Ep 5:25

Jim ñöl midaimim

⁸ Manö hag junig gabin. Kale añ mam Krai lau adö midpim gau magõñhalö gasi adö añi nöp niñmim; añ mam rimnap ilõn u daiöl, kalip mög niñmim; añ mam rimnap miñ miñ gaiöl, kale u rö nöp miñ miñ gimim; añ mam pen pen midmagö limim, pen pen mög niñmim ud aij gimim; yad nibi kub, yad bi kub, a gimim, gasi u niñagmim. ⁹ Nibi bi rimnap kalöp gi najj gaiöl, kalip pen gi najj gagmim. Kalöp hag juaiöl, kalip pen hag juagmim. Kalöp nihõn nihõn gaiöl, God nip sabe gimim haggmim, kalip gi aij gimõn abad midaimõn, a gimim. Nihõn ginig: God kalöp uda u, kale nibi bi gau kalip gi aij ginabim, a göm, uda. Anig ginabim u, God kalöp u rö nöp gi aij ginab. ¹⁰ God Manö u kali kñiñ rikõm hagla,

“Nibi bi mid aij gun, miñep yabiñ lun umun, a göm niñbal gau, manö piral, manö najj hagagöl.”

¹¹ Pen nan si nan najj gipal adö u arö göm, gi aij nöp göm, gasi kñõ niñõm, jim ñöl midaiun, a göm, agamij nöp midaiöl.

¹² Nihõn ginig: nibi bi God Manö hagõp rö nöp gipal gau, Bi Kub kalip abad mid aij göm, nip sabe ginaböl manö kale u niñnab; pen nibi bi gi najj gipal gau niñõ, mulu lugnab,” a gila.

Mid aij gipe, kalöp gi najj gaiöl, piñiñ gagmim

¹³ Gi aij gun, a gimim, kñõ gipe arö, nibi bi rimnap kalöp ilõn ñagnaböl. ¹⁴ Pen kale gi aij gipe kalöp gi najj gaiöl u, miñ miñ gimim. Nibi bi kalöp gi najj gipal gau kalip piñiñ gagmim, gasi kub niñagmim.^o ¹⁵ Pen midmagö añ kale dañ u, Krai nipe nöp Bi Kub, a gimim, hib nipe hagpe adö arañ. Pen kale pör nöp gasi niñõl gi midaimim, nibi bi rimnap, nihõn ginig gasi halö midpim, a göm, hag niñaiöl, kalip ud aij gimim, manö hain haggmim, Krai manö aij u kalip hag ñi aij gimim. ¹⁶ Pen hag ñinabim u, hon manö nihõn hagno God nip aij ginim, a gimim, hag ñimim. Krai nip cig gimim, gi aij ginabim u, bi gau kalöp hag junig gaböl gau, kalip nable gö arö ginaböl.^p ¹⁷ Kale gi aij gipe niñõl gi, God kalip niñebir arö gö, kalöp gi najj geinaböl u, manö midagõp. Pen kale gi najj gipe, kalöp gi najj ginaböl u, God nip aij gagnab.

Krai umõm gac hon hik gi yua

¹⁸ Kale gi aij gipe, kalöp gi najj geinaböl u, manö midagõp, a gipin u, Krai nipe Bi aij pen nip gi najj geila, uma. Nipe aij nöp gimidõp u pen kale nibi bi nan si nan najj gipim gau God aip jim ñinabin, a göm, uma.

^a 3:10 Sam 34:12-16 ^o 3:14 Ais 8:12-13; Mad 5:10; 1Pi 2:20; 4:14 ^p 3:16 1Pi 2:12

Mañ añi yabił uma; hainö kauyaŋ umagnab. Kraiŋ hañ romaŋ al pak lilö uma u pen Ana nipe umaga. Ana nipe kamiŋ midöm, nipe kauyaŋ uraka. ¹⁹Ana nipe aniŋ geia nipe amöm, nibi bi nöd umöm am nagi mideila gau kalip manö aij nipe u hag ña. ²⁰Nibi bi nagi mideila gau, Noa mideia ñin u, God nip manö u niŋageila u pen God kalip manö kub hagaga; manö yip niŋnaböl aka göm, abad mideia. Abad midö niŋöl gi, Noa nip ñig magib gimön, a ga u gi damöm, nibi bi iru wasö, Noa apilap unbö raleb u nöp ñig magib raul miŋan amöm, ñig aŋ daŋ aram midöm mid damöm, God gö kamiŋ arla. ²¹Pen ñig magib raul miŋan am midlö, ñig u kalip dap ranö, kamiŋ arla aniŋu rö, uri hon Jisas Kraiŋ umöm uraka manö u niŋ udun, ñig pakun, u rö nöp kamiŋ arnabun. Pen ñig pakpun aniŋu, hañ romaŋ gac hik gi yuun, a gun, pakagpun. Kraiŋ hanip, a göm, umöm kauyaŋ uraka rö, God gasi midmagö aŋ hon niŋöm gac ap midagöp. Gasi aniŋu nöp niŋun, ñig pakpun. God nipe manö klö niŋö aniŋ hag la me u. ²²Kraiŋ nipe pen umöm uraköm, am ram Minöŋ kumi kabö adö laŋ au aramöm, God ñimagö yijig böŋ lau adö midöp niŋöm ejol gau abe, kijaki nan klö midöp gau abe, magöŋhalö mo nipe gau midpal.

Marö udöl gun, nagi naji nöd nibö adö u arö gun

4 ¹Kraiŋ hañ romaŋ nipe ilön kub uda rö, hon u rö nöp ilön udnabun, a gimim, gasi aniŋu nöp niŋöl gi midaimim. Nihön ginig: nibi bi hañ romaŋ kale ilön kub udpal gau, nan si nan naji gun, a göm, gasi u niŋagpal. ²Ñin aniŋu riköm, ñin aigeg Minöŋ naböŋ ił i hañ romaŋ mideinabun u, God nip aij ginim adö u nöp gun, a göm, midmagö kale ke uraknab adö u gagnaböl. ³Kale nöd nibi bi God Manö udagmidal gau rö gi midmidim. Gasi naji niŋmim, nibi si bi si gimim, ñig klö niŋ hauł limim, nan iru yabił niŋmim, hałöwałö gimim, nan piral God sabe gagmim a göp nan gau sabe göl gi midmidim. ⁴Miñi pen, nibi bi God Manö udagpal gau, kale mid aij gipim u niŋöm, nihön ginig hon aip magum gimim hałöwałö gagpim, a göm, kalöp hag jubal. ⁵Pen söl midöp, Bi Kub nibi bi kamiŋ mideinaböl gau abe, nibi bi hadö umla gau abe, nihön nihön gila gau, nihön ginig aniŋ gipim, a göm, manö kub hagö, kale nihön nihön gipal gau magöŋhalö nip hag waiö linaböl. ⁶Nibi bi magöŋhalö umbal rö umöm, hañ romaŋ u böŋ nöp hij gi luga u pen ana gau amöm, God kamiŋ midöp rö u kamiŋ mideinaböl, a göm, Kraiŋ manö aij nipe u nibi bi hadö umla gau kalip hag ña.

God wög hanip adö ke ke hagöp rö, gi aij gun

⁷Söl midöp, nan nihön midöp gau magöŋhalö pis ginig gab. Aniŋ u, gasi niŋ aij gimim, agamiŋ mid aij gimim, God nip sabe gimim. ⁸Pen

⁹ 3:20 Jen 6:1–7:24 ^r 4:1 Ro 6:2,7 ^s 4:3 Ep 2:2–3 ^t 4:5 Ap 10:42 ^u 4:7 Ro 13:11–12

manö kub yabił u, kale Kraiſ nibi bi pör nöp pen pen midmagö yabił li midaimim. Kale pen pen midmagö löl gi mideinabim u, Kraiſ nibi bi rimnap nan si nan naij göm kalöp ñin iru nöp gi naij gaiöl u, kale yinjid niñmim arö ginabim.^v ⁹Kraiſ niñ udpal nibi bi rimnap ram kalöp auaiöl, gai am ram ade aubim, a gimim, hagagmim; kalip hag wiłai udmim.^w ¹⁰God nibi bi mög niñöm ud aij göm, kalip gasi aij ke ke ñöb. God gasi aij kalöp ñöb anibu, kalöp nöp wasö, añ mam Kraiſ nibi bi nipe midpal gau kalip magöñhalö u rö nöp gasi niñöm ñöb. Anib u, God kalöp gasi aij ñöb anibu niñmim, añ mam gau kalip gi aij gimim.^x ¹¹God kalöp gasi aij ñö, kale nibi bi gau kalip hag ñinabim u, gasi niñ aij gimim, God Manö aij u kabö göl nöp hag ñimim. God kalöp gasi aij ñö, kale nibi bi rimnap wög gi ñinabim u, God kalöp kłö nipe ñöb u udmim, nibi bi gau kalip wög gi ñimim. Anig geinabim u, Jisas Kraiſ nibi bi nipe midpim u niñöm, kale God hib nipe u haglö adö arnab. Jisas Kraiſ, Bi kłö yabił u nöp, nip aij a göl gi, hib nipe pör pör hagno adö arañ. Anib unbö rö aij.

Kraiſ nibi bi nipe midpim rö, kalöp marö ñinaböl

¹²Midamam aij yad gau. Kraiſ nip cig pidöñ ginaböl aka arö ginaböl a göm, nibi bi rimnap hanip ilön kub mab miłtañ rö ñibal u, hanip nihön ginig anig gab, a gimim, gasi u niñagmim. ¹³Kraiſ nibi bi nipe midpun u me, nip gila rö hanip gaböl, a gimim, miñ miñ göl gi midpe me, nipe mailö aij yabił nipe halö aunab ñin u, kale miñ miñ göl gi mideinabim.^y ¹⁴Kale Kraiſ nibi bi nipe, a göm, kalöp hag juaiöl, miñ miñ göl gi midaimim. God Ana mailö aij yabił halö u hanip aip midöp u niñöm me, anig gaböl, a gimim, miñ miñ göl gi midaimim.^z ¹⁵Kale wip alagmim; nan si udagmim; nibi bi rimnap kalip gi naij gagmim; nan kale rö gimim gagmim. Kale anig gimim, ilön udnabim u, nable ginab. Pen gi aij gimim ilön udnabim u, nable gagnig gab. ¹⁶Pen kale Kraiſ nip niñ udmim nipe hagöp rö gipim rö, kalöp marö ñaiöl, nable gagnab. Kraiſ nibi bi nipe midpun rö, hanip anig gaböl, a gimim, aij gö niñöl gi, God hib nipe hagpe adö arañ. ¹⁷Söl midöp, God nibi bi manö kub hagnab. Nipe ił göm nibi bi nipe ke manö kub hagnab. Pen hon nibi bi nipe ke ułham mideinabun u, nibi bi manö aij nipe udagpal gau kale aigöl göm midnaböl? ¹⁸God Manö u kali kłiñ riköm hagla,

“Nibi bi God hagöp rö gipal gau
ułham yabił kamiñ arnaböl;
anib u, nibi bi God Manö udagöm,
nan si nan naij gi midpal gau, kale aigöl göm kamiñ arnaböl?” ö
gila.^a

^v 4:8 1Pi 1:22 ^w 4:9 Hib 13:2 ^x 4:10-11 Ro 12:6-8 ^y 4:13 Ap 5:41; Jem 1:2; 1Pi 1:6-7

^z 4:14 1Pi 2:20 ^a 4:18 Pro 11:31

¹⁹Anib u, God marö hanip hag la rö nöp udnabun u, gasi iru niŋagun. Bi Kub hanip gi la u, haŋöwaŋö gagnab, pen nipe nöd haga rö nöp hanip ud aij ginab, a gun, gasi u niŋun, gi aij nöp göl gi gino arnim.

Nibi bi Krais niŋ udpal gau bi abadep midmim, kalip abad aij gimim

5 ¹Nibi bi Krais niŋ udpal gau kalip bi abadep midpim gau, kalöp manö hagnig gabin. Wög kale gipim anibu rö, yad u rö nöp nibi bi Krais niŋ udpal gau kalip abad midpin. Krais ilön kub udeia u, yad niŋ midainö. God nipe Krais mailö aij yabiŋ nipe nibi bi gau magöŋhalö kalip yamnab ñin u, yad amem niŋ mideinabin. Anib u, yad kalöp manö anibi hagnig gabin. ²Bi kaj sipsip mukep gau kaj sipsip kale muk aij gipal rö, God nibi bi nipe ke ñimagö adö kale la gau, kalip abad mid aij gimim. Nibi bi rimnap kalöp neb neb göm haglö, God wög u gagmim. Mani nan gau udun a gimim God wög u gagmim. Miñ miñ göl gi, aij göl gi nöp God wög u gimim. Anig geinabim u, God nip aij ginab.^b ³Hon bi kub midpun, a gimim, God sipsip nipe gau kalip hag gagmim. Kale ke gi aij gipe, kalöp niŋöm u rö nöp göl.^c ⁴Adö anibu gipe, Bi Sipsip Mukep Nap kabö göl u apöm, usajil bad klö pör pör nöp mimailö gi mideinab u kalöp ñinab.

Hib hon ke dap ranagun; gasi kabö rö nöp niŋun

⁵Pen kale bi praj gau, bi majö kalöp abad midpal gau hagöl rö niŋmim. Kale magöŋhalö, Krais nibi bi añ mam gau niŋmim, kale nibi bi pro, hon nibi bi kub, a gimim, gasi u niŋagmim. God Manö u kali kliñ riköm hagla,

“God nibi bi hib kub udnabun a gipal gau kalip ji niŋöm, nibi bi pro pro udpal gau, kalip mög niŋöm, ud aij yabiŋ göp,” a gila.^d

⁶Anib u, God Bi klö unbö ke u nip niŋmim ana udmim, hagöp rö gimim.

Anig ginabim u, ñin hain hag la u, nipe gö, kale bi kub rö mideinabim.^e

⁷God nipe ke kalöp abad mid aij göp rö, marö midainim, magöŋhalö ud ñimagö adö nipe u limim.^f

⁸Pen pör pör gi jin göl gi midmim, niŋ aij göl gi midaimim. Kauaŋ mauaŋ bi kale u kijaki, kain kub laiön manö kub hagöp rö gau gau amöm, nibi bi ap hau niŋin, a göm, uŋhai niŋöl gi ap ran ap lug arab.^g ⁹Kijaki anig gab u, hanip nöp gagab; Krais nibi bi añ mam hon ram Minöŋ gau gau magöŋhalö kalip u rö nöp gab, a gimim, kijaki nip wasö gimim, Krais manö aij u niŋ ud pidöŋ göl gi midaimim.^h ¹⁰God nibi bi mög niŋöm, ud aij yabiŋ göp rö, pör pör Krais nibi bi nipe midaimim, a göm, ram Minöŋ

^b 5:2 Jon 21:15-17; Ap 20:28 ^c 5:3 2Ko 1:24; Plp 3:17; Dai 2:7 ^d 5:5 Ep 5:21; Jem 4:6

^e 5:6 Mad 23:12; Luk 14:11; Jem 4:10 ^f 5:7 Mad 6:25-30 ^g 5:8 1De 5:6 ^h 5:9 Ep 6:11-13; Jem 4:7

aij yabił kalöp hag la u me, magö i kalöp gi naij gilö ilön udpim u pen magö pro marap God nipe ke apöm klö nipe kalöp ñö, kale Kraiș nıp niņ ud pidöj gimim, nıp cig aij yabił gimim, nibi bi klö nipe midmim, mid aij yabił ginabim. ¹¹ God Bi klö yabił u nibi bi gau magöñhalö pör nöp pör nöp abad mideiaņ! Anib unbö rö aij.

Manö adiņ magö rimnap

¹² Mam aij yad Sailas aip midpul. Manö kalöp hagabin i nipe kali kliš rikab niņöm yad köp ulep i kalöp yunabin. Mam anibu, gasi hon niņbun rö niņöb. Kalöp manö klö hagem, manö pro kali kliš rikpin anib i, God nibi bi mög niņeb magö yuö yabił u nöp rikpin. Manö anibi, manö niņö yabił, a gimim, niņöl gi nöp midaimim.ⁱ

¹³ Pen Kraiș nibi bi nipe midpal daun kub Babilon aui kalöp, “Midpim?” a gıpal. God kalöp hag la rö, nibi bi anib gau u rö nöp hag la. Ñi yad Mak kalöp u rö nöp, “Midpim?” a göp.^j ¹⁴ Kraiș nibi bi añ mam midmagö libun, a gimim, pen pen hag wihai udöl gi, alaun bom halumim. Kraiș nibi bi nipe midpim gau, Kraiș kalöp magöñhalö ud aij gö, kale agamij mid aij göl gi midaimim.

ⁱ 5:12 Ap 15:22,37-40; 12:2,25; 13:13 ^j 5:13 2Di 4:11